

Markus Ahonen

– epätäydellisen maailman
matkalainen

Markus Ahonen tuijottaa merelle, nauttii penkillä kahvia ja kirjoittelee mieleen pulpahtavia ajatuksia pieneen muistikirjaansa, jota hän kantaa mukanaan. Hän kirjoittaa kirjoistaan ison osan kahviloissa.

Markus Ahonen, 49, pyrkii pureutumaan lukijan pään sisälle yhteiskunnallisesti vaikuttavien dekkareittensa avulla. Jalat tukevasti maassa olevalla toimittaja-kirjailijalla on yksi salainen tavoite ja yksi nuorena luettu dekkari, minkä johdosta hänestä tuli kirjailija. Hän paljastaa nuo molemmat tässä haastattelussa.

TEKSTI PÄIVI REMES
KUVAT LAURI AHONEN

Kuusi Isaksson-sarjan romaania rikkaampana, Irlannissa kotiaan pitävä **Markus Ahonen** kuuluu niihin kirjailijoihin, joilla on kokemuksia jaettavana enemmän kuin yhden ihmiselämän kohdalle yleensä kasautuu. Lukuisissa maissa ja kulttuureissa asunut ja toimittajana työskennellyt Ahonen on nähnyt niin sodan kauhujakin kuin perhe-elämän tiivyyttä. Katkeruutta tai kyyntisyyttä emme kuitenkaan lähde kaivelemaan, eikä sitä miehestä tihku.

”Suurin nautinto on tällä hetkellä istuskella katselemassa merta, kahvikuppi kädessä. Mielellään vielä oman aikuisen poikani kanssa”, elokuussa viisikymppisiään juhliva mies toteaa kysytyäni, mistä hänen sielunsa iloitsee juuri nyt.

Paneudumme seuraavaksi miehen työnjälkeen ja siitä nimenomaan dekkareihin.

”Viimeisimmissä romaaneissani olen pyrkinyt panostamaan yhä enemmän kirjojen monitasoisuuteen, henkilöiden syvyyteen, yhteiskunnallisiin aiheisiin ja kieleen. Olen pyrkinyt luomaan jokaisesta kirjasta kokonaisuuden, jossa rikosaiheen lisäksi koko paketti olisi enemmänkin genererajattava kaunokirjallinen kokonaisuus. Mukana on monisäikeisyyttä, moninäkökulmaisuuksia sekä takaumia ja tapahtumien vyörytyksiä jopa aina henkilöiden lapsuudesta asti”, Ahonen palastelee tuotoksiaan.

Kysymykseen, lukeeko kirjailija itse paljon alan teoksia, hän vastaa mietittyään hetken:

”Luen mieluiten hyvin kirjoitettuja rikosromaneja, mutta nautin ehdottomasti kirjoista,

joissa juonivetoisuuden lisäksi myös hahmot ovat kokonaisia, kieli tavanomaista kunnianhimoisempaa, kirja saa mietityttämään ja sen jälkimaku kestää pitkään. Niin, eivätkä tapahtumat, henkilöt ja tunnelma unohdu. Pidän myös siitä, että kirja koskettaa lukijaa vielä paljon kansien sulkemisen jälkeenkin. Tällaisen kirjan saatan lukea jopa uudestaan. Luen myös tiettyjä dekkareita uudestaan älykkään ja kekseliään rikosjuonen vuoksi.”

Ahosen esikuva on paitsi jättänyt lähtemättömän palon lajiin myös aikanaan johdattanut uralle.

”Toivon pystyväni yltämään edes jollain tavalla samaan kuin esikuvani **Matti Yrjänä Joensuu** aikoinaan teiniaikoinani vaikutti minuun. Kirjoihini kuuluu yhteiskunnallisten asioiden kommentointi fiktiivisten henkilöiden kautta. Samoin mukana kulkee tietty suomalainen melankolia.”

Lapsuus ja sotareportaasikokemukset puskevat tarinoihin

Vantaalta kotoisin oleva Ahonen on keski-ikässä ryhtynyt kirjoissaan voimakkaammin palaamaan elämäkokemuksiinsa ja lapsuuden maisemiinsa.

”Viimeisissä kirjoissani mukaan on tullut yhä enemmän myös itselle tärkeitä paikkoja ja asioita. Neljännessä romaanissani *Sydämenmurskajaiset* alajuonena kulki Syyrian Homsin Baba Amriin sijoittuvia sodan tapahtumia. Olin keväällä 2012 reportaasimatalla Pohjois-Libanonissa Syyrian rajalla, missä tapasin paljon rajan yli tulleita ihmisiä. Kuulin heiltä tarinoita, joilla oli laajempikin vaikutus. Syyrian sodastahan puhuttiin paljon, mutta rajojen sisältä oli vaikea saada tietoa. Jotkut tapaamani ihmiset olivat tunteneet kuukausi aikaisemmin Baba Amrissa kuolleen journalisti **Marie Colvinin**, jonka joukkoinen kirjoitin lopulta *Sydämenmurskajaisen* fiktiiviseen juoneen mukaan.”

Kirjassa *Sieluttomat* rikollisjoukko sieppaa yöllä arvokohteiden avainhenkilöitä kodeistaan pakottaen nämä työpaikalle avaamaan rahasäilöt. ”Idea tuli nykyisestä asuinmaastani Irlannista, missä etenkin edellisen nousukauden aikana tapahtui tiikerikidnappauksia. Samaan kirjaan yhdistin lapsuuden mökkikuntani Hämeenkosken Hyväneulan kylään keksittyjä tapahtumia todellisiin paikkoihin. Pääsin tekstini avulla uudelleen kiipeämään fiktiivisen henkilön hahmossa tietyn kauppauton pysäkin läheiseen mäntyyn, johon itse kiipesin lapsena.”

Kirjoittaessaan hahmot elävät kirjailijassa. ”Kirjoittaessani haluan tuntee samoja rankkojakin tunteja, joita kyseinen fiktiivinen hahmo tuntee. Ehkä sillä tavalla saan hahmon luotua kokonaiseksi ja lukijalle todentuntuiseksi. Toivon lukijan pääsevän hahmojeni iholle ja sieluun.”

Ahosen kuudennessa romaanissa *Anna pahan kiertää* kirjailija rypi kunnolla raastavissa lapsuusmuistoissaan. Ne ovat vaikuttaneet vahvasti paitsi hänen elämäänsä, myös siihen, että hänestä tuli kirjailija. Tunne välittyi kirjasta selvästi.

”Päästin ulos vantaalaislähiössä teininä kokeamani ikävää ja ahdistavaa ilmapiiriä ja tapahtumia. Löysin niiden vuosien henkisessä pimeydessä oman juttuni, mutta valitettavan moni saman lähiön ikätovereistani ei löytänyt. Kirjaan yhdistyi

”

Pidän siitä, että kirja koskettaa lukijaa vielä paljon kansien sulkemisen jälkeenkin.”

Hetki kotikylä Malahiden poliisiaseman edustalla. Sama asema liittyi neljännen Isaksson-romaanin *Sydämenmurskajaiset* rikostutkimukseen ja juoneen.

myös lähikulmilla vuonna 2002 tapahtunut Myyrmannin kauppakeskuksen pommi-isku.”

Ahonen saa paljon lukijapalautetta. ”Juuri henkilöihin menevät samaistuttavat ja jopa rankat aiheet ovat menneet ihmisten iholle. Tämä juuri on tarkoitukseni.”

Monikerroksisia romaaneja

Ahonen ei liputa kirjallisuuden genererajojen puolesta – sen sijaan hän tekee sitä hyvin kirjoitetun kielen osalta. ”En ymmärrä raja-aitojen pystyttämistä. Fiktio on fiktiota muodossa kuin muodossa tai niitä yhdistämällä. Kaunokirjallinen laatu tosin voisi olla hyvä tavoite, eikä sen tarvitse olla lukukelpoisuudesta ja viihdyttävyydestä pois, jos kokonaisuus toimii.”

Isaksson-sarjan jatkoa on jo tehtynä ja lisää suunniteltuna. ”Olen monen muun kirjailijan tapaan painanut vuosikymmenten aikana mieleen tapahtumia, nipplitietoa, kokemuksiani ja tuntojani nuoruuden ajoiltani vartijana, toimittajana ja ulkomaankirjeenvaihtajana. Kun sen päälle lisätään mielikuvitus, muiden taidealojen kuten musiikin tuoma inspiraatio, elämän päivittäiset sattumukset ja eteen tulevat uutiset, edessä on todellinen maailman aarreaitta. Sieltä on hienoa ammentaa.”

Ahonen kertoo katsovansa Suomea hieman eri tavalla kuin asuessaan täällä – mutta hän on myös oivaltanut jotain merkittävää. ”Hyvässä tai pahassa huomaan nyt erilaisia asioita Suomesta. Olen kuitenkin tullut siihen tulokseen, että ihmisyyden keskipisteessä olemme loppujen lopuksi aika samanlaisia, kulttuuritaustastamme riippumatta. Mietimme toimeentuloa, tulevaisuutta, perhettä ja lasten koulutusta eli ihan perusasioita kaikissa olosuhteissa ja kulttuureissa.”

Hetken mietittyään hän jatkaa ajatustaan. ”Joisakin useita sotia kärsineissä maissa arkea voi olla se, että aamulla räjähti pommi mutta iltapäivällä mennään rannalle. Arkielämän on jatkuttava, on pärjättävä ja tehtävä yhteistyötä toisten ihmisten kanssa. Pidemmän päälle ei ole muuta vaihtoehtoa, vaikka helppoa se ei ole. Mutta kyllähän tällaisen rinnalla meidän pienet arkielämän ongelmamme asettuvat eri valoon, enkä tässä nyt viittaa tämänhetkiseen sodanuhkaan, jota Suomessakin koetaan.”

Pääsin tekstini avulla uudelleen kiipeämään fiktiivisen henkilön hahmossa tietyn kauppauton pysäkin läheiseen mäntyyyn, johon itse kiipesin lapsena.”

Haaveita ja tavoitteita

Epäilemättä Ahonen ammentaa poikkeuksellisen monipuolisesta kokemuksen aarreatistaan vielä pitkään meidän lukijoiden iloksi.

”Kirjojeni aiheet pulpahtavat aivan luonnostaan mieleeni, tosin osa niistä on pyörinyt taustalla jopa vuosikymmeniä. Olen tehnyt muitakin kirjoitustöitä, mutta kaunokirjallisuudessa voin laittaa kaiken likoon. Dekkarihahmojen avulla voi käsitellä useita yhteiskunnallisia aiheita syrjinnästä omaishoidon ongelmiin. Dekkareissa on myös yksi arvostamani plussa: niihin saa aina ujuttaa mukaan murhia!”

Syvälüotaavan keskustelumme lopuksi haluan lisätä valonkajetta kysymällä, mistä mies haaveilee samalla, kun kuuntelee hyvää klassista lempimusiikkiaan?

”Monen muun dekkaristin tapaan toivon tietysti kansainvälistä läpimurtoa. Suomen ulkopuolelle päästäkseen pitää olla kunnianhimoinen myös aiheiden puolesta. Hyvän rikosjuonen lisäksi pyrin aina kehittämään myös suuria teemoja, yhteiskunnallisen annin ja kiinnostavat henkilöhahmot. On löydettävä universaalinen, merkityksellinen aihe, hoidettava myyntikanavat kuntoon ja pidettävä kiinni siitä, että romaani on myös kaunokirjallisesti niin hyvä, että haluaisin sen itse palavasti lukea. Niin, ja siitä pitää jäädä niin vahva tunnejälki, että se halutaan lukea uudestaan.”

Dekkarin voima ja ihmiskohtalot

Palaamme vielä hetkeksi dekkarin voimaan. Ahonen avaa pyynnöstäni vähän enemmän sielunmaisemaansa ja sukeltaa lapsuusmuistoihinsa.

Matti Yrjänä Joensuun *Harjunpää ja kiusante kijät* tuli aikanaan kirjakerhosta Ahosen vantaalaiseen lapsuuskotiin. Kirja kummitteli avaamattomassa paketissa hyllynkulmalla, kunnes jokin sai teini-ikäisen Ahosen tarttumaan siihen. Sen jälkeen hän ei ollut enää entisensä.

”Kirjan aito tyyli ja koskettava tarina tempaisivat täydellisesti mukaansa. Sain kirjasta lohtua, mikä oli siinä elämäntilanteessa ratkaisevan tärkeää, siinä oli täydellinen ajoitus. Kirjalla oli niin suuri merkitys, että olen sen ansiosta tänään vastaamassa tähän haastatteluun.”

Harjunpää ja poliisin poika, ja erityisesti kirjan melankolinen loppu, kummittelee myös hyvällä tavalla edelleen Ahosen mielessä. ”Metsästä sammanlaista efektiä omiin kirjoihini.” ■